

braadne Kar i alle Lande; det var ogsaa det, jeg anførte. Det ærede Medlem vil heller ikke benegte, at, naar vi skulle overveie det Forhold, hvilke Vilkaar vi tør byde Lyendet, kunne vi ikke undgaa at tage hele Lyendeklasiens borgerlige og almindelige Stilling under Overveie; for saa vidt det berører borgerlige eller politiske Rettigheder, angaar det kun Mandtjønnet, det er sandt, — taget i direkte Forstand, — men ellers er det ærede Medlem utvivlsomt enig med mig i, at det ogsaa kun gjælder, taget i direkte Forstand; thi det vedkommer ligeledes den anden Del af Mennefteslægten, i ethvert Fald indirekte, hvorledes vi stille de Dvrigge. Slutningen bliver altsaa denne: paa hvilken Maade og ved hvilke Midler skal man sikkre Husbonden og Lyendet hver for sig mod Kontraktbrud, og hvorledes skulle Kontraktbrud straffes med Ligestillelsen for Die. Det ærede Medlems Standpunkt, og det er, saa vidt jeg forstaaer, ogsaa det Standpunkt, som hans Meningsaetler, der have talt i denne Sag, indtage, er, at han ikke lægger Skul paa, at virkelige Forseelser bør straffes, men man tror ikke, at hele det Remedium, der er bragt i Forslag, er fornuftigt for at komme til dette Resultat. Dette kan kræve en nærmere Overveie, men jeg skal ikke komme nærmere ind derpaa. — Til min ærede Ven fra Skive (Chr. Jensen) skal jeg gjøre et Par Bemærkninger. Det ærede Medlem maa ikke have været nogen opmærksom Tilhører ved den Forhandling, der har fundet Sted her i Salen, naar han troede deraf at have fundet Anledning til at udtale, at man vilde, at Husbonden skulde lyde den ene Dag og byde den anden og omvendt, og at man ikke skulde gaa til at vende Forholdet om mellem at lyde og at byde. Jeg har hørt den Udtalelse om Folkethinget af ikke Faa omkring i Landet, at man har henvist til det, naar man har haft noget Besvær med sit Lyende og sagt, at det var Folkethingets Skyld, thi det holdt jo paa, at Lyendet skulde være frit, altsaa være Herre i Stedet for Husbonden. Jeg kan godt forstaa, at uvidende Mennesker udenfor denne Sal kunne føre en saadan uoplyst Tale, navnlig naar de tillige ere politiske Fanatikere, men nogle streifende Bemærkninger i den Retning, en Udtalelse, der gif Noget derhen imod, eller ligesom gav noget Nebhold til en saadan Udtalelse udenfor Salen, havde jeg uregelmæssigt ikke ventet at høre udenfor denne Sal, og aller mindst af det ærede Medlem fra Skive; thi dertil har der virkelig ikke været den fjerneste Anledning, og det saa meget mindre, som Enhver, der har udtalt sig derom, har hævdet Nødvendigheden af, at Kontrakt bliver Kontrakt. Nu var der navnlig en Grund, hvorfor det ærede Medlem ønskede den foreliggende Lov, og det var for at forhindre, at Lyendet gif bort fra Jæntesten Søndag Aften uden at spørge Husbonden om; men derom staar der et Stykke i denne Lov. Det er Noget, der staar i den gamle

Lov, og det ærede Medlem behøver altsaa ikke nogen ny Lov, for at faae en saadan Bestemmelse vedtagen. § 24 i den gamle Lyndelov siger: „Heller ikke maa Lyendet uden Husbondens Tilladelse forlade Huset i egne Anliggender eller blive borte længe end tilladt“. Jeg kan derfor ikke begribe, hvorfor det ærede Medlem priser dette Lovforslag, thi derved faar han jo dog ikke en Bestemmelse, der ikke staar i det, medens netop den gjældende Lov giver Husbonden den Ret, som det ærede Medlem fordrer. Jeg vil sige, at selv om denne Bestemmelse ikke havde staet der, saa er Slutningen af § 22 i den gamle Lov efter min Opfattelse tilstrækkelig i den Retning, idet der siges: „Ethvert Lyende maa underkaste sig den huslige Orden hos Husbonden“, og til denne Orden vil vistnok i ethvert ordentligt Hus høre, at Husbonden, Chefen for Familien, som Regel maa vide, hvor Familiens Medlemmer ere; selv om det ikke udtrykkelig stod der, ligger det i Lyndeloven, at det vil være korrekt at forlange det. Altsaa det, som det ærede Medlem særdeles gjerne vil have lovfæstet, og som ikke findes i dette Lovforslag, have vi tidligere lovfæstet, og jeg kan derfor ikke skjønne Andet end, at det ærede Medlem har taget lidt for varmt paa dette Spørgsmaal; hvad jeg bryder mig mindre om; men derimod tror jeg, at det ærede Medlem maa være sig for at give sig om ogsaa kun i fjernt Slægtstamb med Indvilder udenfor denne Sal, som af vore Krav paa en sømmelig og billig Beskyttelse af de daarligt stillede Klasser udele den Betragtning, at vi ville vende noget som helst lovligt ordnet Forhold om, saaledes at de skulde byde, der efter Naturens Orden, efter Kontrakt og efter Lovens Bud ere forpligtede til at lyde. Dette maa vi, tror jeg, nedlægge en bestemt Indsigelse imod.

J. A. Hansen: Jeg tror ogsaa, at man maa nedlægge en bestemt Indsigelse imod at Skylden, hvor Husbond og Lyende ikke ere enige, næsenslig lægges hos Husbonden. Den ærede Taler gaar, hver Gang han har Ordet, maaske uden at han selv stiller sig det ret klart, ud fra den Forudsætning, at det er Husbonden, mod hvem Lyendet skal sikkes, medens jeg stiller begge Parter lige. Jeg siger dernæst, at det jo er ganske vist, at der staar i den nuværende Lyndelov, at Lyendet ikke kan gaae ud uden Tilladelse, men der staar saa mange andre Ting i Lyndeloven, og det, som der ved denne Lov skulde opnaas, var jo at faae en Anvisning til, hvorledes Husbonden, naar Lyendet gaar uden at spørge om Tilladelse og siger til Husbonden: „Du kan gjøre hvad Du vil, jeg gaar i Morgen“, skal kunne sikkre sig, at Lyendet opfylder den Kontrakt, som det er gaaet ind paa. Det gjælder ikke alene om denne Bestemmelse om at gaa uden Tilladelse, men